

DE ESPERANTIST

WAARIN OPGENOMEN HET MEDELINGENBLAD VAN HET BUREAU „ESPERANTO BIJ HET ONDERWIJS”

Red.-Secretaris:

J. Meijer,
Hoofd ener school,
Muiderberg

Administratie:

J. Muusses,
Purmerend
Postgiro 15062

DE DRUKPERS OP SCHOOL

In Frankrijk wordt deze techniek reeds meer dan 20 jaren in een staag groeiend aantal scholen met succes toegepast. Het was Freinet, onderwijzer aan een tweemansschooltje in Bar-sur-Loup in Zuid-Frankrijk, die het gebruik van de pers in de school met nooit-verflauwende ijver propageerde, zodat het tot een omvangrijke vernieuwingsbeweging is aangegroeid onder de naam: C.E.L. (Coopérative de l'Enseignement Laïc).

Hoe is Freinet op de gedachte gekomen een drukpers te gaan gebruiken bij zijn onderwijs en hoe hanteert hij dit middel?

Het was een heel arm dorps-schooltje!.....

Hij heeft van alles geprobeerd om los te komen van de z.i. verouderde didactiek van de klassikale school, die het hem niet mogelijk maakte de belangstelling van zijn leerlingen werkelijk te wekken. En hij voel steeds duidelijker, dat het de schoolboeken en de leerstof zijn, die hem de weg naar het echte volle leven versperren.

Waar is dat Leven?

„De kinderen”, zo schrijft Freinet's vrouw in haar boek over de ontwikkeling van de drukpersbeweging in Frankrijk, „de kinderen zitten dicht opeen gedrongen, met hun koppen bij elkaar, in diepe aandacht over de bank van Joseph gebogen.

Wat is er aan de hand?

Nieuwsgierig komt de onderwijzer (= Freinet) naderbij. Vol vertrouwen heft Joseph zijn gezicht naar hem op.

— Kijk eens, meester, kijk mijn slakken eens!

En de meester kijkt.

Een onverwacht schouwspel ziet hij: een slakken-wedren! De kampioenen staan netjes op een rij onder aan de lessenaar, en nu klinkt het:

— Ik wed, dat de grijze het wint!

— Ik wed op de bruine!

— De grijs-groene wint het, dat zal je zien!

— Nee! kijk, kijk, het is de zwart-grijze!!

Stille afwachting. De kampioenen zitten elkaar af en toe lelijk in de weg tijdens hun langzame grillige kronkels. En eindelijk ... de grijs-groene wordt overwinnaar.

— Hoi! hoi! hoi! ja! 't is de grijs-groene! de grijs-groene heeft het gewonnen!!

De hele klas trilt van leven, han-

den worden uitgestoken, de slakken worden beetgepakt ... Maar Joseph pakt zijn beestenspul zorgvuldig bij elkaar, in een doosje.

De onderwijzer staat al voor het bord.

— Nou, jongens, zullen we de slakkenrace eens op het bord schrijven?!

Algemeen enthousiasme!

En zo dicteerden de leerlingen hun onderwijzer hun gezamenlijk opstel over het gebeurde. Maar als het bord is schoongeveegd de bladzijde van het schrift is omgeslagen, blijft er geen spoor meer over. Freinet peinst, denkt plotseeling aan de gedrukte pagina. Dát is de oplossing.

De eerste tekst wordt dadelijk gezet.

Ja maar! dat gaat zo maar niet! De handen van de onderwijzer zijn niet veel handiger dan die van de kinderen. De letters glieden uit de vingers, de zethaken rollen omver. Maar dank zij veel goede wil en doorzetting wordt het letterblok op de pers gelegd. Inkten, afdrucken ... de eerste bladzijde is gedrukt!! Plechtig geven ze hem aan elkaar door. Peinzend bekijkt de onderwijzer het blaadje.

Dit was de eerste stap op de lange weg, rijk aan opwindende ontdekkingen, en die voeren zou tot het opstellen van een geheel nieuwe werkwijze, waarbij de drukpers een centrale, maar steeds dienende rol vervult.

Maar wat doen we nu met die teksten?

Freinet zag in, dat zijn drukpers-techniek geweldige expansie kon krijgen en pas echt zijn volle rendement zou geven, als het mogelijk was die teksten rond te sturen naar andere scholen en van deze scholen de aldaar gemaakte teksten terug te krijgen. Wat een nieuwe gebieden konden op deze manier ontsloten worden! Want het spreekt vanzelf, dat een kind uit een vissersdorp andere teksten produceert dan één uit een platelanddorp of een fabrieksplaats. Een school wordt Uw vaste dag-correspondent, waaraan U twee-maal per week uw teksten toezendt, zodat deze ze kan voegen bij de zijne.

Naast de vaste correspondent heeft u enige (lieft 8 à 9) maand-correspondenten. Deze correspondenten krijgen eens per maand de teksten toegestuurd, maar nu netjes ingebonden en omsloten door

een smakelijk kaktje, dus in de vorm van een schoolkrantje. Een eigen bedachte naam prijkt op de omslag.

Het is, dunkt mij, niet nodig de sociale kant van deze geregelde uitwisseling naar voren te brengen: het enorme belang daarvan springt overduidelijk in het oog. Geen dorpsonderwijzer hoeft meer te klagen over het geestelijk isolement, waarin hij en zijn school staan. Dank zij de drukpers, wordt hij daaruit verlost. Het volle leven in zijn grote steeds wisselende verscheidenheid, in zijn onuitputtelijke rijkdom haalt hij, dank zij de drukpers, binnen de vier muren van zijn klaslokaal. Wie niet zelf helemaal verdord is, maakt zo

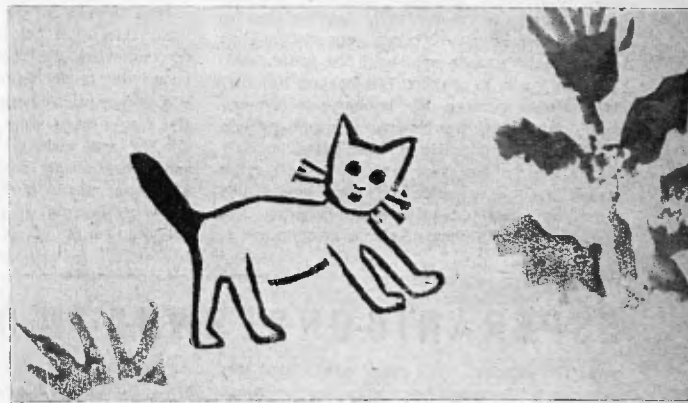
van zijn klas een levend organisme vol gezonde energie en activiteit.

De drukpers is een machtig middel om de kinderen te leren samen iets te doen, om samen een bepaald werk netjes en ordelijk tot een goed eind te brengen. Welk een voldoening, als de bladzij af is en er mooi uitziet. Wat een vreugde straalt er uit hun ogen, een vreugde, die uw hart steeds weer verwarmen zal!

EEN WIJDER PERSPECTIEF

Wie de correspondentie-mogelijkheid, die de uitwisseling van gedrukte schoolkrantjes biedt, tot in haar uiterste consequenties wil uitbuiten, verlangt, dat zijn leerlingen contact krijgen met leer-

VERVOLG „DE DRUKPERS OP SCHOOL”
PAGINA 4

MIA KATO

Mia kato havas verdajn okulojn. Ĝia nazo estas ĉiam pura. Ĝi ne estas bela kun la mallonga vosto. Kiam ĝi mangis sian supon, ĝi lekas sian liparojn. Ĉiun matenon ĝi sidas sur tableto kaj lavas sin. Kiam la tualetto estas preta, ĝi iras al la subtegmetejo. Post momento ĝi revenas kun muso en sia buŝo. Ĝi ludas per la muso dum kelkaj minutoj kaj tiam lasas ĝin. Ĝi ĉe ne mangas ĝin!

MIJN POES

Mijn poes heeft groene ogen. Haar neus is altijd schoon. Zij is niet mooi met haar korte staartje. Als zij soep heeft gegeten likt zij haar snor af. Iedere ochtend zit zij op een plankje en wast zich. Als haar toilet klaar is gaat zij naar de vliering. Na een tijdje komt zij terug met een muis in haar bek. Zij speelt even met de muis en laat hem dan liggen. Zij eet hem niet eens op.

M. Liard — Frankrijk. Deze tekst en de tekening werden overgenomen uit LA JUNA VIVO het internationale jeugdtijdschrift in Esperanto. Maandblad van T.J.O., Uitgave van J. Muusses, Purmerend.

EEN VRAAG AAN 177 NEDERLANDSE AUTORITEITEN EN GELEERDEN

In „De Wereldburger“ van 6 Mei j.l. geven 177 professoren, doctoren, burgemeesters en andere vooraanstaande personen uiting aan hun klimmende zorg over het toekomstige lot van de wereld, die bedreigd wordt door atoombomben en andere liefelijkheden. Zij „zijn het eens met de verklaring van het Noodcomité van Atoomgeleerden, dat het in een democratie de plicht is van ieder burger om bij te dragen tot de oplossing van grote problemen, die ons allen betreffen. Het grootste probleem, waarvoor de mensheid op dit openlijk gesteld is, luidt: „Hoe vormen wij een federale wereld-regering?“ „Een wereldregering dus met een wetgevende, rechtsprekende en uitvoerende macht“. „Deze volksgevaardigden uit alle landen hebben tot taak een ontwerp wereldgrondwet samen te stellen.....“ „Reeds waarschuwden tal van geschillen.....“ „De wolken pakken zich samen. Laten wij ons niet bloot stellen aan het verwijt: „Zij bedoelden het goed, maar ze waren te laai““. „Ook wij zijn er van overtuigd, dat de keuze inderdaad ligt tussen: Een wereld of geen?“

Zeer geachte Dames en Heren ondertekenaars van het manifest, waaruit we hierboven enkele zinsneden aanhaalden, de gedachten welke U nog uit Uw door versterkende angst toegesnoerde keel perst, zijn voor ons esperantisten en hun medestanders reeds een halve eeuw lang naar voren gebracht. Met andere woorden, in ander vormen. Vijftig jaar hebben we de verbroedering der volken gepreekt, hebben we getracht van de mensheid één grote familie, één gezin te maken. Wij hebben het niet bij woorden gelaten. We hebben ons één wereld geschapen, waarin we grenzen hebben ervaren als kunstmatig in stand gehouden barrières. We hebben onze verbroederingfeesten gehad in onze wereldcongressen, bemoeilijkt door pas- visa- en valuta-moeilijkheden. Wij hebben onze internationale correspondentie,

gehandicapt door cultuurbelemmerende prijsstijging van internationale antwoordcoupons, we hebben onze internationale bladen en literatuur. Wij hebben over de wereld verbreid een net van consuls, die iedere esperantist die zijn organisatieplicht heeft vervuld, met raad en daad ter zijde staan. Dat alles hebben we bereikt door trouw aan ons onverwoestbare ideaal: één internationale taal voor het verkeer tussen mensen van verschillende nationaliteit. Een ideaal, dat zich tot doel stelt de scheidsmuren tussen de landen der wereld omver te halen, de mensen tot elkaar te brengen. Niet-verstaan veroorzaakt wantrouwen, angst voor de ander. Die angst wordt een obsessie, die alles overheerst en het leven verpest.

Hoe anders is het in Esperantoland! Voor U nog een utopie wellicht, voor ons werkelijkheid. Esperantisten treden elkaar als vrienden, als mensen tegemoet. Ze beginnen elk contact met te vertrouwen, wetend, dat ook de ander gedreven wordt door hetzelfde verlangen naar begrip en harmonie, wetend, dat ook de ander luistert naar een stem in zijn hart, die spreekt van eerbied voor het leven en van liefde voor de mensheid. Och nee, elke esperantist is geen uit de hemel afgedaalde engel, maar eens is in hem het licht ontstoken, dat de weg wijst, die voert naar geluk en liefde voor ieder menskind.

Wij esperantisten zijn gehoord, bespot; we zijn uitgekreten voor utopisten en ergers; we zijn in ons streven gedwarsboemd met en zonder wet in de hand. Is het vreemd, dat er afvalligen zijn in onze rijen? Of is het mogelijk vreemd, dat zo velen desondanks hebben volgehouden en zullen volhouden, tot ze vallen

Motto: Wie de schoen past, ...

op hun veld van eer? Zij hebben gebouwd aan een wereld, waarin althans één voorwaarde voor geluk en vrede zal zijn vervuld: de éentaligheid, welke verkeer en daardoor vertrouwen van mens tot mens mogelijk maakt. De generatie van nu gelooft niet meer in woorden, alleen daden spreken voor haar. Nederlandse autoriteiten en geleerden, uit wij rijen hebben spot en loon het luïdst geklonken. En het was juist van uw, leiders van het Nederlandse volk, dat we steun voor ons streven meenden te mogen verwachten. We verwijten U niets, integendeel, het verheugt ons, dat U, hoe dan ook, gekomen bent op het plan, waarop wij esperantisten reeds tientallen jaren staan.

En nu komen we tot U met een vraag, een verzoek. Toont eindelijk begrip voor ons eerklijk streven, maakt ons niet meer verdacht. En geeft eens blijk van waardering voor het door ons gekoesterde ideaal. Wij verlangen niet van U, dat U Esperanto gaat studeren. Dat U esperantist wordt. We weten het wel, Uw tijd is geheel bezet. U hebt Uw bezigheden en Uw liefhebberijen. En nu bent U ook nog wereldfederalist! Groot-industriëlen, burgemeesters en hoogleraren, wij vragen U: „Wilt eindelijk eens begripen, dat wij wereldfederalisten van de daad zijn en wilt daarnaar handelen“.

VONDEL VERTAALD IN HET FRANS

Na een lefuiting op de buitengewoon goede vertaling eindigt de bijzondere correspondent van „Het Vrije Volk“ een artikel in dit blad van 17-5-50 aldus: „Wenig gelukkig was de in zo slecht gesproken Frans voorgelezen inleiding van professor Asselbergs (Anton van Duinkerken), waardoor de diepgangende inhoud van die inleiding teloor ging. Het ware veel beter geweest, als dat voorwoord door den Fransman was voorgelezen, want de Franse studenten zouden er enorm veel uit hebben kunnen leren“.

VERANTWOORDING BIJDRAGEN ONDERWIJZERS-CURSUS

„N.G.G.E.“ f 7,-; „N.V.V.“ f 20,-; afd. Amsterdam „L.E.E.N.“ f 50,-; J.G.D. te H. f 10,-; S.P.D. te H. f 1,-; H.W.A.V.G. f 100,-; G.H.B. te A. f 5,-; G.S.P. te R. f 100,-; J.T. te R. f 250,-; A.M.E.O. te U. f 250,-; J.T.R.K. te W. f 250,-; A.M.E.O. te U. f 250,-; W.I.V. te D. f 1,-; distr. Gr.-Dr. „F.L.E.“ f 25,-; afd. Gr. „L.E.E.N.“ f 3,-; D.H. te M. f 0,65; R.J.K. te E. f 250,-; J.H.D. te A. f 5,-; J.T. te R. f 250,-; P.D. te P. f 1,-; W.H.M. te G. f 5,-; „K.U.N.E.“ f 45,80; totaal f 474,45.

We laten de namen van de plaatsen, waaromtrent we bericht ontvingen, volgen. Mocht een onzer lezers bijkken, dat er een mankeert, dan ontvangen we gaarne bericht. Alzo: Alkmaar, Amersfoort, Almelo, Amsterdam 5, Arnhem, Bergen-op-Zoom, Bilthoven, Deventer 2, Edam, Enschede, Gouda, Groot, Groningen, Grave, Gruskerkerk, Den Haag, Haarlem 2, Hengelo, Hilversum, Huizen, Lekkerkerk, Leeuwarden, Ruischerburg, Rotterdam, Schoorl, Utrecht, Venlo, Volendam, Winschoten en Winterswijk.

WETTEN MAKEN EN WETTEN LEZEN IS NIET IEDERS WERK

Het is nu twee jaar geleden (om precies te zijn op 19 Mei 1948), dat er in de Tweede Kamer een stroom van woorden van sympathie over het Esperanto werd uitgesproken. Dat geschiedde bij de behandeling van de „Wijziging van de Lager-onderwijswet 1920“, bij het debat over art. 1 daarvan, waarop door de heer Van Sleen met negen andere Leden een amendement was ingediend, dat bedoelde Esperanto op te nemen onder de facultatieve vakken, welke worden genoemd in het tweede lid van art. 2.

We hebben toen over dat debat reeds een en ander gepubliceerd. Maar daar zijn twee veelbewogen jaren overheen gegaan, zodat het ons niet kwaad lijkt, enkele uitspraken in herinnering te brengen. Geven we het woord aan de indiener van het amendement: „Ik acht het eigenlijk volmaakt overbodig op de grote betekenis, verbonden aan het invoeren van een zelfde, algemeen gebruikte hulptaal te wijzen. Daarover zullen we het immers wel allen met elkaar eens zijn“.

Mevr. Fontanier-de Wit: „Ik kan kort zijn, omdat ik het met de woorden van de geachte spreker, die mij voorafging, volkomen eens ben“.

Mevr. Van den Muijzenberg-Willemse: „Ik meen, dat het belangrijk is, vooral voor onze arbeidersjeugd, die toch over het algemeen geen middelbaar-onderwijs ontvangt, wanneer deze de kans krijgt door middel van Esperanto in contact te treden met mensen buiten onze grenzen“.

De heer Peters: „Om deze reden alleen al verdient iemand als dr. Zamenhof zeker een standbeeld. Met het doel: Esperanto als wereldtaal, ga ik dus volkomen accoord“.

De heer Tilanus: „Ho, 't is uit met de welwillendheid. Misschien echter heeft deze toch niet helemaal achter willen blijven. We vinden althans van hem de volgende woorden: „De geachte spreker, die mij is voorafgegaan, ging in het begin van zijn rede op niet ongesteunde wijze uit van de Babylonische spraakverwarring, die er in de wereld is. Inderdaad zou men van Babel en de torenbouw van Babel kunnen uitgaan“.

Geachte lezer, we waarschuwden U. Onze citaten zijn zeer onvolledig en de beide laatste sprekers gaven ook uiting aan gevoels van twijfel en afkeuring. Wie het naadje van de kous wil weten, leze de blz. 1765, 1766 en 1767 van

de „Handelingen van de Staten-Generaal“ er op na. Het is ons op 't ogenblik er om te doen, U te laten voelen, dat er op 19 Mei 1948 in de Tweede Kamer een geest van welwillendheid ten opzichte van onze zaak heerste.

Die geest sprak wel heel duidelijk uit de woorden van de heer Terpstra, oud-minister van O., K. en W.: „De kwestie is eigenlijk deze, of Esperanto onder de facultatieve vakken van art. 2 zal worden opgenomen, dan wel of dit onderwijs alleen zal worden toegelaten, wanneer de Minister daartoe vergunning verleent krachtens art. 25, vijfde lid, voor de openbare en krachtens art. 90, zesde lid, voor de bijzondere scholen. Ik zou willen zeggen, dat ik dit niet zulk een groot verschil acht, ging ik in het begin van mijn rede op niet ongesteunde wijze uit van de Babylonische spraakverwarring, die er in de wereld is. Inderdaad zou men van Babel en de torenbouw van Babel kunnen uitgaan“.

Tot slot de heer Dr. Gielen, toen Minister van O., K. en W.: „Ik meen, dat het doel, dat de geachte afgevaardigde de heer Van Sleen met dit amendement wil be-

reiken, precies eerder bereikt wordt langs de weg van art. 25, vijfde lid, en art. 90, zesde lid, omdat ik, zoals ik in de Memorie van antwoord reeds heb medegedeeld, iedere aanvraag..... zal inwilligen“.

Gaat het U vervelen; lezer? nog een ogenblik, a.u.b. Conclusie van de heer Van Sleen, die zijn amendement introk: „..... dat de Minister nog eens uitdrukkelijk beledmond heeft, dat hij voor Esperanto is en de invoering wil bevorderen“.

Conclusie van ons (toen): de mogelijkheid van Esperanto-onderwijs op de lagere school wordt geschapen; conclusie van die dagbladen, welke aandacht aan deze zaak schonken. Dit moest ook de geestvertrekking wege zijn, die Kamer- en Minister beide uit deze gedachtewisseling hebben gemaakt. 25 Juni 1948 is de noodzakelijke wetswijziging (zie vetgedrukte regels hierboven) tot stand gekomen.

11 April 1950 weigert Zijne Excellentie Rutten, de nieuwe Minister van O., K. en W., een anderhalf jaar eerder ingediend verzoek om Esperanto te mogen onderwijzen op grond van het nieuwe, gewijzigde art. 90, zesde lid.

UIT ANDERE LANDEN

Brazilië. Dr. Milton Soares de Campos, hoofd van de Braziliaanse staat **Minos Gerais**, sprak de volgende woorden tot het 12e Braziliaanse Esperanto-congres: „Internationale verdragen noch compromissen vestigen de vrede tussen de volkeren. Vrede zal eerst dan heersen in de wereld, wanneer hij een godachte en een besluit zal zijn, die wortelen in de harten van de mensen“. Daarom is Esperanto een van de uitmuntendste bevoorwaarden van de vrede, aldus „Heroldo de Esperanto“.

Denemarken. In het Koninklijk blindeninstituut te **Kopenhagen**, wordt een Esperanto-cursus gegeven.

Duitsland. Aan de universiteit te **Hamburg** werd het Esperanto-onderwijs opgedragen aan dr. J. Weber.

Engeland. In het jaar 1949 werd aan 22 scholen Esperanto onderwezen aan ± 1550 leerlingen.

grotendeels onder de normale schooltijden.

Griekenland. Onder dagtekening van 9 Aug. 1949 heeft de Minister van Cultuur en Nationale Ontwikkeling opnieuw een rondschrijven gericht aan rectoren van universiteiten en hogescholen, hoofdinspecteurs van lager- en middelbaar-onderwijs en aan de directeurs van kweekscholen en middelbare onderwijsinstellingen, waarvoor hij hun verzoek het Esperanto-onderwijs te bevorderen. Verder bevoelt hij het lezen van „Helena Esperantisto“ ten eerste aan, opdat de betrokkenen op de hoogte geraken van de wereldbeweging voor Esperanto en de onafgebroken voorbereiding van het Esperanto in alle landen“.

Oostenrijk. In Gratz is een lector aangewezen voor het Esperanto-onderricht aan de universiteit.

Tsjechoslowakije. Aan de gymnasie in Galanta en Kezmarok heb-

ben leerlingen Esperanto-club-gevormd.

Uruguay. Januari j.l. nam de jaarvergadering van de Onderwijzersfederatie in Montevideo de volgende resolutie aan: „De vijfde vergadering van de Federatie van Onderwijzers in Uruguay wekt alle onderwijzers in de Republiek op, de internationale taal Esperanto te gaan leren, een gemakkelijke en neutrale taal, welke zonder leernaar geleerd kan worden en die de aandacht en steun van elke opvoeder verdient, niet alleen om zijn grote opvoedende waarde, die door alle vakkundigen wordt erkend, maar ook als onoverwintbaar middel tot wederzijds begrip en vereniging van alle volken van de wereld. Deze vergadering bevoelt alle afdelingen der Federatie aan, te onderzoeken op welke wijze het onderwijs van deze taal in de naaste toekomst het best in de onderwijsprogramma's kan worden opgenomen, opdat dit punt in de volgende vergadering behandeld kan worden“.

Zweden. „De verbruiks-coöperatie en het economische leven in Zweden“ is de titel van een gellu-

streefde brochure van 20 blz., welke geschreven werd door de directeur van het Internationale Coöperatieve Verbond Thorsten Odhe en vertaald door de bekende Zweedse Esperanto-schrijver Stellan Engholm. Deze uitstekende brochure is gratis te verkrijgen bij Kooperativa Federacio, Stockholm 15.

Leest best: De Verenigde Naties maken gebruik van Esperanto. „Amerika Esperantisto“ vertaalde de Verklaring van de Rechten van de Mens in het Esperanto. De plaatsvervangende algemeen secretaris B. Cohen, hoofd van de afd. Publieke Voorlichting, verzocht de redactie om 1000 ex. van deze Esperanto-tekst. Het verzoek, dat openlijk gekijkt werd ingewilligd, eindigde met de woorden: „Dat zou het ons mogelijk maken, onze pogingen om de vertalingen over de hele wereld te verbreiden, met de Uwe te verenigen“.

Trygve Lie, mevr. Roosevelt en Henri Laurier, ook vice-algemeen secretaris van de „V.N.“, gaven uitdrukking aan hun dankbaarheid voor deze Esperanto-vertaling.

ESPERANTO-ONDERWIJS IN ONS LAND

wordt dit leerjaar, voor zover ons bekend, gegeven aan 33 verschillende scholen aan totaal 968 leerlingen. Vergelijken met het vorige jaar is het aantal scholen slechts met 2, het aantal leerlingen met 102 toegenomen. Van de scholen behoren 6 tot het Katholieke, 4 tot het Protestantse, één tot het neutrale en 22 tot het Openbare onderwijs.

Met slechts enkele uitzonderingen wordt het onderwijs gegeven in cursussen na de gewone schooluren. Aan slechts één U.L.O.-school, 2 V.G.L.O.-scholen, één L.O.-school en een Technische Middelbare school is dit onderwijs verplicht. Zoals bekend wordt Esperanto onderwezen aan 5 kweekscholen, o.a. één Katholieke. Verder aan één M.T.S., één blindeninstituut en 2 lycea (aan één daarvan als keuzevak).

Aan totaal 16 L.O.-scholen, 3 V.G.L.O.-scholen en 4 U.L.O.-scholen wordt Esperanto-les gegeven.

De leeftijds der leerlingen varieert van 10 tot 25 jaar. Twee Katholieke scholen leiden op voor het diploma A.

PEN-FRIENDS

Zeker streekblad wekt onder de titel „Pen-friends” zijn lezers op correspondentie-contact te zoeken met het buitenland. Niet alleen, zo schrijft het blad, heeft het geregeld schrijven naar kennissen in het buitenland het geestelijk voordeel de ander enig begrip bij te brengen van het eigen land en omgekeerd, zodat de „verstandhou-

ding der volkeren” hierbij slechts winnen kan, maar ook is al dat schrijven een goede oefening in het Frans, Engels, Duits, Spaans of welke taal dan ook. En dan volgen er vaak nog buitengewoon gezellige logeerpartijtjes”.

Dan vermeldt de redactie een adres in Parijs, waar men terecht kan voor een Franse correspondent, maar verwacht dat men geruime tijd zal moeten wachten, voordat de eerste brieven uit

Frankrijk de brievenbus binnenglijden.

De correspondentieclub van de P.T.T., bemiddelt ook bij het zoeken naar buitenlandse correspondenten. Maar blijkens een door

haar verspreide kaart komt het bestuur tot het voor de hand liggende advies:

„Leert Esperanto, dan kunt ge met elk land corresponderen”.

VAN DE REDACTIETAFEL

In een lezenswaardig artikel heeft geschreef de heer H. U. uit Hilversum ons iets over de tentoonstelling „Jeugd van Nederland”. De Nederlandse afdeling van de Internationale Esperanto Jeugd-Organisatie mocht op deze tentoonstelling niet ontbreken en

nam er een bescheiden doch waardige plaats in.

Zij immers wil onze jeugd het begrip verschaffen, dat om oorlogen uit te bannen de internationale vriendschap van groot belang is en zij geeft in Esperanto het middel om deze vriendschap, niet met

VERVOLG VAN PAGINA 1 DE DRUKPERS OP SCHOOL

lingen in andere landen, waarvan zij immers in de aardrijkskundelessen leren.

Ogenblikkelijk treden hier dan echter de „lingvaj baroj” — de taalmuren — belemmerend in de weg. De meeste scholen, waar men de drukunst toepast, liggen in Frankrijk, maar ook in België, Luxemburg, Amerika en Zuid-Ierland heeft de drukpers op zeer veel scholen zijn intrede gedaan. Moeten wij onze leerlingen nu Duits, Frans, Spaans en Engels leren, opdat ze zo met deze landen kunnen corresponderen? Hierop geeft de heer Geurts, hoofd ener school te Edam, een afdoende en suggestief antwoord, door zijn leerlingen aan hun schoolkrantje een pagina in 't Esperanto te laten toevoegen. Van de heer Lentaïne uit Balaruc-les-Bains (Z. Fr.) krijg ik ook geregeld krantjes met Esperanto-resumé. Pas dan, wanneer Esperanto op de lagere school is ingevoerd .....

Maar daar zie ik ineens voor me de advertentie in de dagbladen: een hulpmotor voor riwielen, die zijn gelukkige bezitter in staat stelt de wereld in te trekken. „Met onze rijwielmotor staat de wereld voor U open!”

Op geestelijk gebied brengt Esperanto U en vooral de schoolkinderen hetzelfde. U mag de advertentie zelf ontwerpen: Een schoolkrantje met Esperanto-tekst voorzien van een paar machtige vleugels en daaronder de slagzin:

„Met Esperanto staat de hele wereld voor U en Uw kind open!”

Wie over dit onderwerp meer wil lezen, vraag de brochure: „De drukpers op de school” door P. Lange, waaraan bovenstaand art. gedeeltelijk is ontleend, aan bij de Werkgroep: „De drukpers op school”. St. v. 's-Gravesandweg 113, Wassenaar.

KRANTENKNIPSELS

Zendt ons vooral krantenknipsels toe voor deze rubriek.

Red.

een enkel land, maar met welk land ter wereld ook, te verwezenlijken. Op de tentoonstelling wordt dit kernachtig uitgedrukt door de slagzinnen:

„Het gebruik van Esperanto is een daad van internationale wellevendheid”

en

„Eén wereld — één mensheid — één taal”.

De veronderstelling, dat de tegenwoordige jeugd futloos of onverschillig zou zijn, is door de Esperanto-Jeugdgroep „La Kukolo” uit Hilversum op 3 September gelogenstraft met haar succesrijk optreden, begeleid door het eigen ensemble „Belsono”, waarin een

potpourri van operette-melodieën in het Esperanto het hoogtepunt vormde”.

Vergelijk dit eens met 30 jaar geleden!

Of U nou ESPERANTO leert, bijart of secretaris van een vereniging bent .....
Neemt deze week één avond vrij voor Ingrid Bergman en Charles Boyer in Erich Maria Remarque's

Arc de Triomph

Zo adverteert een bioscoop in een onzer Hollandse steden.

ESPERANTO is ongetwijfeld de belangrijkste uitvinding aller tijden, d.w.z. het zal bij volledige toepassing aan de mensheid de grootste voordelen bieden. Voorwaarde om dit te bereiken is een beter inzicht van hetgeen verkregen kan worden door een steeds toenemende samenwerking. Heeft U niet veel tijd om hiertoe bij te dragen, dan kunt U voorlopig volstaan met een eerste kennismaking. Het nieuwe Esperanto-leerboekje „De Wegwijzer”, ± 20 blz. dik, geeft U al een globaal overzicht en stelt U, met behulp van het even dikke brieven-boekje „Mary kaj Sulo”, in staat om met alle landen schriftelijk contact te verkrijgen. Mocht U zich daarbij richten tot een niet-Esperantist, dan voegt U een Esperanto-sleutelje bij, in de taal van de geadresseerde. De prijs van deze boekjes is f 0.20, die van de sleuteljes veelal slechts f 0.15.

Bestel met vooruitbetaling op postrekening 108622 van J. MOLL, Begijnckade 2, Utrecht. Ook is betaling met ongestempelde, nog geldige Nederl. postzegels mogelijk.

Wordt lid van de Nederlandse Esperantisten-Vereniging

„La Estonto Estas Nia”

(oudste Esperantisten-veren. in Nederland) Schriftelijke en mondelinge cursussen in vele plaatsen.

Vraagt inlichtingen bij het secretariaat: Stadionkade 6, Amsterdam-Zuid.

ANTWERPEN

De Esperanto-groep „La Verda Stelo” richt avondleergangen in van Esperanto in het schoollokaal, Belgiëlei 91. Voor inlichtingen, Secr. Terliststraat 26, Antwerpen.

Het proefschrift van Dr W. MANDERS

DE VIJF KUNSTTALEN

zette met één slag het probleem van de kunsttalen midden in de wereld der taalgeleerden neer.

In de strijd om de erkenning van de waarde van het Esperanto door de wereld der taalwetenschap zullen vele ernstige Esperantisten de arbeid van Dr Manders kunnen ondersteunen.

INTERLINGVISTIKO
KAJ ESPERANTOLOGIO

zal hen daartoe een leidraad en een aansporing kunnen zijn.

INTERLINGVISTIKO
KAJ
ESPERANTOLOGIO

ing. f 2.25

Uitgever: J. MUUSSES - PURMEREND
Ook in de boekhandel
Vraagt de uitgebreide aankondiging aan.

De afd. VLAARDINGEN van de Ned. Chr. Esp. Ver. vergadert 's Maandags om de 14 dagen in Concordia, Rijkensstraat. Inl.: Secr. Dahliastr. 1.

Voor **UTRECHT** en omgeving worden gaarne inlichtingen verstrekt door:

E. A. KOOT, ondr. Joh. de Meesterstraat 12.
Chr. F. W. SLIJPER, ex-insp. ondw., Home-ruslaan 52.

Vlaamse Esperantistenbond

Postbus 342

Brussel

Alle inlichtingen betreffende Esperanto. Abonnement op „De Esperantist” tegen storting van 10 fr. op P.C. 2321.50 van V.E.B.

LEERT ESPERANTO!

Aangifte cursus bij: R. J. Kuiper,
Laarssingel 58, Enschede.

ESPERANTO LEREN ?

• SCHRIFTELIJK EN MONDELING •
VIOTTA STRAAT 11 — EINDHOVEN

T.J.O. (Tutmonda Junular-Organizo)

Wereldbond voor de Jeugd

Doel: Het kweken van Internationale vriendschap onder de jeugd van de hele wereld, door:

- Internationale correspondentie in het Esperanto,
- Internationale jeugdbijeenkomsten.
- Uitwisseling van jeugdgroepen met alle landen,
- Het lezen van één gemeenschappelijk Esperanto-Organon „La Juna Vivo”.

Inlichtingen bij het T.J.O.-Centro, West-Graftdijk (N.H.) Giro 382363; of bij de Boeken-dienst, Mej. A. Kaagman, M. Tinxgracht 10, Edam.

WERFT DONATEURS EN GEEFT HEN EEN GRATIS ABONNEMENT OP DE ESPERANTIST